

MUISTIO Puumarkkinatyöryhmän kokous 4/2019

Aika 28.11.2019 klo 10.30–12.30

Paikka MMM, Hallituskatu 3-5, Niskavuori

Osallistujat

Jari	Leppä (pj.)	Maa- ja metsätalousministeriö
Juha	Niemelä	Maa- ja metsätalousministeriö
Marja	Kokkonen	Maa- ja metsätalousministeriö
Sauli	Brander	UPM
Marica	Twerin	MTK
Karoliina	Niemi	Metsäteollisuus
Matleena	Kniivilä	Luke
Jussi	Kumpula	Metsähallitus
Jukka	Makkonen	Energiateollisuus
Kai	Merivuori	Sahateollisuus
Juha	Mäntylä	Metsä Group
Rauno	Numminen	Etämetsänomistajien liitto
Janne	Partanen	Stora Enso
Henrik	Nieminen	Tornator Oyj
Timo	Leirimaa	Metsänhoitoyhdistys (Uusimaa)
Satu	Rantala (siht.)	Maa- ja metsätalousministeriö

Asiantuntijat Annukka Kimmo, erityisavustaja, MMM
Teppo Säkkinen, erityisavustaja, MMM

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja Leppä avasi kokouksen klo 10.40 ja toivotti puumarkkinatyöryhmän tervetulleeksi kokoukseen. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio (liite 1).

2. Ajankohtaiskatsaus, ministeri Jari Leppä

Ajankohtaiskatsauksessaan puheenjohtaja ministeri Leppä painotti toimijoiden yhteisen keskustelun tärkeyttä. Keskustelu metsien ympärillä jatkuu yhä voimakkaana, jopa ajoittain ylikierroksilla. Metsäalan toimijat ovat usein puolustuskannalla, vaikka faktat ratkaisijan roolissa olisivatkin puolellamme. Keskustelua käydään niin kotimaassa kuin myös rajojemme ulkopuolella. EU:ssa Suomi ajaa vahvasti sitä, että EU:n metsästrategia toteutetaan Green Deal -ohjelman omana itsenäisenä osana. Tällöin pystytään ottamaan paremmin huomioon myös metsien taloudellinen merkitys.

Saksan ja muiden Euroopan maiden hyönteistuhot osoittavat konkreettisesti, mitä tapahtuu puumarkkinoilla, ellei metsien terveydestä pidetä huolta. Suomi on ollut aktiivinen toimija, kun kansainvälistä YK:n kasvinterveysvuotta 2020 on valmisteltu. Teemavuoden viettäminen perustuu Suomen tekemään aloitteeseen, joka on saanut tukea laajasti eri puolilta maailmaa. Myös metsät ovat vahvasti mukana teemavuoden sisällöissä.

Puumarkkinavuosi 2019 on ollut edellistä vuotta tasaisempi. Puu liikkuu, mutta määrät eivät ole vuoden 2018 huippulukemien tasossa. Puheenvuoronsa lopuksi ministeri palasi vielä keskusteluilmapöydään, jonka muuttumisen kielteisemmäksi hän kertoo omakohtaisesti havainneensa, sillä viimeisen puolen vuoden aikana yhteydenotoissa on näkynyt selkeästi, että maatalouteen ja sen harjoittamiseen suhtaudutaan nyt merkittävästi aiempaa kriittisemmin. Sama muutos näkyy loivemmin myös metsätaloudessa.

3. Tiedoksi markkinakatsaukset (liite 2 ja liite 3)

Merkittiin tiedoksi Metsäteollisuus ry:n puumarkkinakatsaus (liite 2) ja Sahateollisuus ry:n tilannekatsaus (liite 3).

4. FSC ja kontrolloitu puu, Karoliina Niemi, Metsäteollisuus ry (liite 4) ja Juha Hakkarainen / Marica Twerin, MTK ry (liite 5)

Karoliina Niemi piti FSC-katsauksen ”Kansainväliset asiat ja kontrolloitu puu” (liite 4). Niemi esitteli kansainvälisen FSC:n rakennetta sekä keskeisiä prosesseja. FSC:llä on uusi hallitus, jonka jäsenenä on ensimmäistä kertaa suomalainen; Janne Näräkkä. Niemi esitteli FSC:n kontrolloidun puun (CW) globaalit vaatimukset. Riskit arvioidaan kansallisella tasolla. Kontrolloitu puu ei saa esimerkiksi olla lähtöisin metsistä, joissa metsänkäyttö uhkaa korkeita suojeluarvoja (HCV, korkean suojeluarvon alueet). Jos riski on merkittävä, tarvitaan kontrollitoimenpiteitä. Suomessa riskialueita on monimuotoisuuden ja elinympäristöjen kannalta koko maassa sekä toisaalta saamelaiden kotiseutualueella.

Marica Twerin piti MTK:n kommenttipuheenvuoron (liite 5), jossa muistutti HCV-karttojen olevan vain apuna HCV-alueiden tunnistamisessa. Niiden ei tule automaattisesti olla kohteita, joilta puuta ei osteta. Metsänomistajat ovat joutuneet FSC:n maksumiehiksi, vaikkeivat ole sitoutuneet siihen. Metsänomistajien tilanne Ylä-Lapissa on myös kohtuuton.

Esitysten jälkeen keskusteltiin. Metryn jäsenyritykset ovat sitoutuneet FSC:hen, joten sen vaatimukset ovat toimijoille sitovia ja kontrollitoimet on toteutettava. Ylä-Lapissa Metry on ollut neuvotteluissa mukana, mutta yhteismetsä ja paliskunta voivat myös neuvotella keskenään.

Keskusteltiin riskikartoista ja siitä, kenellä niiden tieto on käytettävissään. Metsäteollisuus ry ja Sahateollisuus ry ovat koordinoineet kartta-aineiston laatimista, mutta käytännön puunhankinnassa jokaisella yrityksellä on oma toimintamallinsa. Tarkennusta ja päivitystä karttoihin tehdään jatkuvasti. Todettiin, että vaikka kartoilla olevia alueita on päivityksessä tarkennettu ja alueita supistettu, on kartoissa yhä vielä paljon virheitä, mikä aiheuttaa organisaatioille paljon työtä. Todettiin, että nämä ovat nimenomaan riskikarttoja ja että tarvittavat varotoimenpiteet käydään metsänomistajan kanssa läpi viimeistään, kun puukauppaa tehdään. Jos ostaja toteaa, että kaikki on kunnossa, voi hakkuun alueella toteuttaa suunnitelusti. Mikäli merkintä osoittautuu tarpeettomaksi, voi metsänomistaja päästä eroon kyseisestä merkinnästä tietyn puunostajan tiedoissa. Jokaisella yrityksellä on kuitenkin oma toimintamallinsa ja jokainen ostaja on itse vastuussa tulkinnasta.

Keskustelussa tuotiin esiin myös huoli sertifiointikriteerien tiukentumisesta seuraavissa sertifiointikriteerien päivityksissä. Tämä tarkoittanee sitä, että myös metsänomistajille tulee uusia vaatimuksia. Samalla kuitenkin kokouksessa todettiin luotettavan siihen, että Suomessa ostetaan puuta myös tulevaisuudessa. Siitä luottamuksesta viestivät suuret tulevat investoinnit.

Puheenjohtaja totesi, että metsätalouden tulee pysyä kannattavana, jotta metsäsektori voi tuoda laajasti hyvinvointia yhteiskuntaan. On hyvä, että metsäpoliittinen yhteistyö toimii. Tämä edistää myös alan globaalia kilpailukykyä, sillä yritykset toimivat täysin globaalissa markkinassa, jossa sertifiointilla on merkittävä rooli.

5. Metsäsektorin suhdannekatsaus 2019–2020, Matleena Kniivilä, Luke (liite 6)

Matleena Kniivilä esitteli metsäsektorin uusimman suhdannekatsauksen (liite 6). Aiheesta keskusteltiin. Keskustelussa myös palattiin edelliseen aiheeseen todeten, että mikäli vienti vähenee, tarkoittaa se, ettei globaali markkina vedä. Tärkeää tässä on osaltaan myös sertifiointi, hyvä yhteistyö sekä tuotteet, jotka eivät ole bulkkia. Todettiin myös, että mikäli meillä on liian kovat kustannukset, tuotanto siirtyy sinne, missä tuotanto on halvempaa, mutta ei välttämättä järin kestävä. Tähän toivottiin kiinnitettävän huomiota myös poliittisella tasolla.

Keskusteltiin sahanpurupulasta. Vaikka vuonna 2017 sahat meinasivat hukkua puruun, on kulutus ja biopolttoaineen käyttö nyt kasvanut. Sahoilla tämä näkyy siten, että polttokelpoisten sivujakeiden hinta on noussut lähelle hakkeen hintaa. Meille tuodaan Keski-Euroopasta tuhopuiden sivutuotetta, siitä on siellä ylitarjontaa.

Energiateollisuus nosti esille huolensa päästökaupan turveverosta. Kattiloissa voi polttaa puuta ja turvetta. Perinteisesti metsähakkeen hinta on kellunut turpeen hinnan yläpuolella. Huoli on nyt siitä, miten korkeaksi hinnat nousevat, sillä nyt ollaan jo lähellä kuitupuun hintaa. Turvevero kärjistää asiaa. Energiateollisuuden mielestä pitäisi pohtia, miten korkealle turveveron voi nostaa, jotta samalla puupuolen hinta ei nouse kestävästi. Toiveena oli myös, ettei rajoituksin ryhdytä estämään kuitupuun ohjautumista polttoon. Todettiin, että mitä enemmän turvetta ja hiiltä vähennetään, sitä enemmän painetta tulee energiapuulle. Todettiin, että runsaista hoitorasteista tämä kaivattu volyyymi olisi mahdollista saada.

6. Muut asiat

Muina asioina palattiin vielä keskustelemaan EU:n metsästrategiasta ja siihen vaikuttamisesta, jota työtä Metry tekee kovasti. Niemi korosti vielä metsäalan yhteistyötä. Metry yhtyy ministerin toiveeseen siitä, että metsästrategia sisältyisi itsenäisenä osana Green Dealin.

Kysyttiin ”Avohakkuut historiaan” -aloitteen tilannetta ja etenemistä: Puheenjohtaja totesi, että eduskunta päättää asian käsittelystä. Hän totesi, että meillä on kuitenkin hallitusohjelma, jos sitä ei noudateta, meillä ei ole hallitusta. Kokkonen totesi, että hallitusohjelman mukaisesti Metsähallituksen metsissä lisätään jatkuvapeliteisyyttä, mutta siihen siirtymisestä ei ole kirjauksia.

EU:n metsäjoostossa oli tänään (kokouspäivänä) ensimmäiset keskustelut biodiversiteettistrategian prosessista ja ensimmäisistä vaikuttamislinjauksista. Ensi vuoden alkupuolella tehdään vahvemmin linjauksia.

7. Seuraava kokous 7.2.2020 klo 9.30-11.30, Hallituskatu 3-5, Niskavuori

Seuraava puumarkkinatyöryhmän kokous pidetään 7.2.2020 klo 9.30–11.30, Hallituskatu 3-5, Niskavuori.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen lopuksi, että yhteistyö ja aktiivisuus metsäalalla on tärkeää. Tulevaisuudessa metsäalan merkitys kasvaa ja vahvistuu, mikä on koko Suomelle tärkeää. Jollei näin kävisi, emme tule saavuttamaan ilmastotavoitteita. Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti vuoden 2019 viimeisen kokouksen klo 11.50.